

Một h vì ph n ngh ch

Tác Giả: T ng Linh

Thứ Tư:, 21 Tháng 7 Năm 2010 04:53

Cách chúng ta hàng th k , d i ch đ phong ki n có r t nhi u v án đã x y ra, có nh ng v đ c x công khai, nh ng có nh ng v ch nêu tên.

Vua Tự Đức (1847-1883)

Đó có th là s thanh tr ng gi a các phe cánh nh m tranh giành quy n l c. Ngày nay, tuy nh ng v án đó đã lùi xa vào quá kh nh ng l ch s v n đ l i cho con cháu nh ng bài h c trong cu c s ng. Đi u c t y u là ph i đ a vào nh ng gì l ch s ghi chép l i đ có th đ nh rõ gi a công và t i. Pháp lu t ngày nay r t nghiêm kh c khi tr ng tr k có t i nh ng công minh khi phán quy t ai đó là vô t i.

L ch s chép l i nh sau: Sau s ki n tr n đi Tân Gia Ba (Singapore) b t thành, Nguy n Phúc H ng B o (con tr ng c a vua Thi u Tr v i bà Quý t n Đinh Th H nh. Th ph h Nguy n Phúc cho hay H ng B o là ng i kh e m nh, có h c nh ng tính tình phóng túng, ít ch u gò bó vào khuôn phép nên th ng b vua cha qu trách. Năm Canh Tý (1840), ông đ c phong là An Phong Đĩnh H u, đ n năm Quý Mão (1843) đ c phong An Phong Công) t thân n p mình ch u t i và đ c vua T Đ c ân xá, cho l u l i kinh thành Hu . Nhà vua đã đ i đ i t t v i ông, chu c p thêm b ng l c nh m đ m b o cho ông m t cu c s ng sung túc và an nhàn, đ ông quên đi khát v ng đ o t l i ngôi v . Vì th , ngoài ph n l ng b ng đ c h ng tr c đây, hàng năm, vua T Đ c còn ban c p thêm cho H ng B o 500 quan ti n và 500 ph ng g o. Vua T Đ c cũng chăm lo th ph ng Quý t n Đinh Th H nh, m c a H ng B o, nh là m t c ch đ t o ni m tin và thu ph c H ng B o cùng gia quy n ông.

Tuy nhiên, H ng B o không bao gi quên đ c ngai vàng. Vì th , ông v n ti p t c t p h p bè đ ng và tìm c h i đ m u ph n. Trong m t b c th vi t vào năm 1855 in trong cu n Annales Propagation Foi, Giám m c Pellerin cho bi t: sau khi v vi c b i l , H ng B o b tri u đình x t i l ng trì, nh ng vua T Đ c đã tha t i ch t và đ i thành án chung thân. Tri u đình xây m i m t ng c th t đ giam gi H ng B o và đ đ nh chuy n ông vào giam n i này nh ng H ng B o không ch u, r i nhân khi m t mình ông đã dùng v i tr i gi ng đ th t c t v n.

V m u ph n c a H ng B o là m t vi c tày đình, nh ng s sách tri u Nguy n ghi chép v này

Một h vì ph n ngh ch

Tác Giả: T ng Linh

Thứ Tư, 21 Tháng 7 Năm 2010 04:53

r t v n t t. Sách Qu c tri u chánh biên toát y u ch chép m y dòng: "Năm Giáp D n th 7 (1854)... H ng B o, m u ngh ch, t t (Vì không đ c l p vua cho nên m u ngh ch. Khi có t i, tri u đình đ i ra h Đình). Con trai, con gái H ng B o và ng i d m u là Tôn Th t B c đ u b xóa tên trong s Tôn th t. Sách Đ i Nam th c l c cũng ch ghi: "Giáp D n, T Đ c năm th 7 (1854)... An Phong Công là H ng B o m u kh i ngh ch, r i th t c t t n i giam; con trai, con gái H ng B o và ng i d m u là viên đã ch t là Tôn Th t B t đ u b t c b tên trong s Tôn nhân, viên b cách ch c là Đào Trí Phú, ph i t i l ảng tri x t ; các ph m nhân đ u b t ch thu gia s n và b t c thân thu c".

Chính cách ghi chép gi n l c trong s sách tri u Nguy n đã khi n ng i ta nghi ng . Nhi u ng i không tin vì c H ng B o th t c t t là th c, mà cho r ng chính vua T Đ c ho c Tr ng Đ ảng Qu đã ra l nh ám h i H ng B o đ tr h u h a, nh ng vì s nh ng l i th phi nên m i đ t bày chuy n H ng B o t v n trong ng c.

Ngay c con cháu c a h Nguy n cũng không tin chuy n H ng B o th t c t v n là s th c nên khi biên so n th ph h Nguy n Phúc, h đã vi t: "Vi c ch t c a ông (H ng B o) r t m ám, Qu c tri u chính biên toát y u ch chép có h n 3 hàng; trong Đ i Nam th c l c Đ t k chép nhi u h n nh ng ch ng rõ ràng gì: ông ph n ngh ch th t c ch t. Trong m t bài c ng Trình vi t (M t quan ni m v ph ng pháp đ c s có ghi: lúc c i táng m ông đ i tri u Kh i Đ nh, theo l i k c a c ng Dinh, thu đó làm Tham tri B H ình, thì trong quan tài có chôn theo m t viên đá. Ph lão ó k r ng, ngày tr c h nghe nói khi ông b giam có m t b c t ng s p xu ng đ ch t ông, nên chôn theo viên đá đ làm ch ng. Đi u đó ch ng t th i đó h đã s p x p m t cái ch t h u lý cho ông, vì n u đ ông s ng cũng khó làm yên lòng vua D c Tông (T Đ c) cùng các quan l i quanh vua).

M c dù đã ch t, nh ng H ng B o v n b bu c t i ph i đ i sang h c a m ông là h Đình. Con trai tr ng c a ông là Nguy n Phúc ng Đ o ph i đ i thành Đình Đ o. Nh ng s vi c liên quan đ n gia đình H ng B o không đ ng l i ở đây. Tháng 10/1866, Đoàn H u Tr ng, con r c a Tùng Thi n V ng Miên Th m, đã liên k t v i H u quân Tôn Th t Cúc, m t ng i hoàng phái đang n m gi m t ph n quân đ i tri u đình, l ảnh đ o nh ng dân binh đang tham gia xây đ ng V n Niên c (sau này là l ảng m c a vua T Đ c) ti n hành m t cu c chính bi n mà s sách v n g i là lo n Ch ả vôi. Quân kh i nghĩa, v i vũ khí ch y u là nh ng chi c ch ả gi ả vôi đ xây l ảng, t công tr ng V n Niên ti n v bao chi m Hoàng thành. Vua T Đ c nh s b o v c a Ch ng c H Oai nên thoát ch t. Đoàn H u Tr ng tuyên b ph tru t vua T Đ c và r c hoàng tôn ng Đ o (Đinh Đ o) lên ngai vàng. L c l ng trung thành v i vua T Đ c k p th i ph n công và đ p t t lo n Ch ả vôi ngay trong đêm. T t c nh ng ng i tham gia binh bi n đ u b x t . ng Đ o tuy ch b Đoàn H u Tr ng m n ti ng đ m u s , không tr c ti p tham gia cu c binh bi n, nh ng ông cùng m và anh em đ u b tri u đình x t i ch t.

Một h vì ph n ngh ch

Tác Giả: T ng Linh

Thứ Tư, 21 Tháng 7 Năm 2010 04:53

Xem ra, vua T Đ c không ph i là m t ng i th c lòng khoan dung nh nhi u ng i t ng nghĩ. Ng c i, ông đã r t thu c lòng bài h c "nh c thì ph i nh t n g c" mà Tr n Th Đ đã áp d ng v i h u du nhà Lý tr c đây.

T ng Linh